

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V-a

Etapa locală, 16 februarie 2019

Școli cu predare în limba română

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de 3 ore. Nu se acordă puncte din oficiu. Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție cele trei texte și răspunde tuturor cerințelor formulate:

A.

Apoi își continuă conversația cu calul Ralf, singura jucărie pe care o lua cu el în călătorii. Conversațiile cu Ralf erau și ele un prilej ca părinții lui Doru să-și dea ochii peste cap.

- 5 Doru îi vorbea lui Ralf într-o limbă inventată anume, din care părinții lui nu înțelegeau o iotă. Iar Ralf îi răspundea copilului în aceeași limbă, numai de el auzită, numai de el înțeleasă.

- 10 Ralf era un banal căluț de plastic și nu știa să facă nimic. Adică se putea desface în două, ca o nucă. Cele două jumătăți identice se îmbucau pe dinăuntru cu ajutorul a două tije de plastic, una pe fiecare jumătate, al căror capăt liber intra cu un clic satisfăcător în locașul turnat anume în interiorul jumătății opuse.

Fabricantul nu intenționase ca secretul acestui sistem de prindere să fie descoperit de cumpărător. Lui Doru nu-i luase însă mult timp să separe cele două jumătăți și nici să le pună la loc (după cumplitul moment de panică în care crezuse că jucăria i se stricase iremediabil).

- 15 Descoperirea îl convinsese că are de-a face cu un căluț fermecat. De fapt îi întărise această convingere, pentru că, din capul locului, fusese convins că doar un căluț fermecat l-ar fi putut privi ca Ralf, prin geamul unei vitrine. Atras de această privire, își târâse tatăl în magazin să i-l cumpere. Derutat de insistențele fără precedent ale fiului său, tatăl i-l cumpărase.

- 20 Picioarele delicate ale lui Ralf, încremenite într-un veșnic galop fără destinație, nu beneficiau de articulații mobile. Coama și coada nu-i unduiau, fiind turnate din același rigid material ca și restul corpului, iar gâtul și capul îi erau imobile și ele. Imobili îi erau și ochii, e drept, nu lipsiți de o înțelepciune aproape nepământească, surprinzătoare pe chipul unui animal de plastic și neliniștitoare
- 25 pentru oricine se întâmpla să-l privească în ochi. Oricine în afară de Doru, bineînțeles.

- 30 Din ochii aceia a aflat el că pe căluț îl cheamă Ralf. Și cu ochii aceia i-a citit și căluțul numele – numele lui adevărat, nu diminutivul cu care-l alintau părinții. Căluțul știa că pe băiat îl cheamă Aleodor și așa îl și striga. Și-i povestea câte și mai câte, și-l sfătuia la fiecare pas, nu o dată sfaturile lui îl scosese pe băiat din încurcătură.

(Florin Bican, Și v-am spus povestea așa)

B.

Începeam să cresc și să devin frumos; părul meu ajunsese moale, catifelat și era de un negru strălucitor. Aveam un picior alb și o pată albă și frumoasă pe frunte, în formă de stea. Eram socotit un cal tare chipeș; stăpânul meu nu m-a

- 35 vândut până când nu am împlinit patru ani; el zicea că băiețandrii nu se cuvine să trudească cot la cot cu bărbații, iar mânjii nu trebuie puși la muncă în rând cu caii până când nu se fac mari.

- Când am împlinit patru ani, moșierul Gordon a venit să mă vadă. Mi-a examinat cu atenție ochii, gura și picioarele, pe acestea din urmă pipăindu-mi-le pe
40 rând, de sus până jos; apoi a trebuit să alerg în fața lui, atât la trap, cât și la galop.

Se părea că-i sunt pe plac, căci a zis:

- Când va fi dresat cum se cuvine, va fi exact ce trebuie.

- Stăpânul i-a răspuns că mă va dresa cu mâna lui, deoarece nu i-ar pica bine la socoteală să fiu speriat sau rănit, așa că n-a mai pierdut timpul și chiar din ziua
45 următoare s-a și apucat de treabă.

(Anna Sewell, *Black Beauty*)

C.

- O realitate istorică trebuie să i se atribuie calului lui Alexandru cel Mare, Bucefal, sau «cap de bou», după nume și după înfățișare. A fost cumpărat cu treisprezece talanți și dăruit regelui Filip. Despre acest cal se spunea că, odată
50 înhămat și pregătit pentru luptă, nu îngăduia niciodată să fie încălecat de alții în afara regelui. O altă întâmplare legată de Bucefal a trecut în istorie. Pe timpul războiului din India îl încăleca Alexandru, care, săvârșind faptele sale de eroism, într-o zi a făcut o imprudență, aruncându-se într-o învălmășeală de dușmani. Asupra lui Alexandru săgețile au început să plouă din toate părțile, iar calul a fost străpuns, având răni adânci pe grumaz și la coaste. Deși muribund și aproape lipsit
55 de sânge, calul și-a scos regele din desișul de dușmani și, după ce l-a dus în afara bătăii săgeților, s-a prăbușit de îndată. Apoi, liniștit că izbutise să-și scape stăpânul, și-a dat ultima suflare. Obținând victoria în acel război, regele Alexandru a întemeiat chiar în acel loc o cetate, pe care în cinstea calului a numit-o „Bucefala”.

- 60 Însă calul cel mai faimos din întreaga mitologie clasică nu este unul în carne și oase, ci unul de lemn: este celebrul cal troian, construit de Epeios la dorința și după planul lui Ulise. În interiorul acestuia, soldații greci conduși de Ulise s-au pregătit pentru atacul final ce a dus la sfârșitul războiului dintre greci și troieni, care dura de zece ani.

(Anna Ferrari, *Dicționar de mitologie greacă și romană*)

Subiectul I – Elemente de construcție a comunicării

(20 de puncte)

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Cuvintele: *Alexandru*, *chiar*, *cinci* au, în ordine:

a) 9 sunete, 5 sunete, 5 sunete;

- b) 10 sunete, 3 sunete, 4 sunete;
c) 10 sunete, 4 sunete, 4 sunete;
d) 9 sunete, 4 sunete, 4 sunete. **2 puncte**
2. În enunțul: *Căluțul știa că pe băiat îl cheamă Aleodor și așa îl și striga*, există:
a) două substantive și două verbe;
b) două substantive și trei verbe;
c) trei substantive și trei verbe;
d) trei substantive și patru verbe. **2 puncte**
3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate în **textul B**: *chipeș*, *să trudească*, *deoarece* sunt:
a) arătos, să muncească, fiindcă;
b) frumos, să lucreze, deși;
c) urât, să se odihnească, încât;
d) viteaz, să meargă, căci. **2 puncte**
- Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:**
4. Transcrie, din rândurile 20-26, un cuvânt care conține *i șoptit / i scurt* și unul care conține vocala *i*. **2 puncte**
5. Identifică și transcrie, din rândurile 50-55, două cuvinte care să aparțină aceluiași câmp lexical. **2 puncte**
6. Indică timpul verbelor subliniate în secvența selectată din **textul B**: *Incepeam să cresc și să devin frumos; părul meu ajunsese moale*. **2 puncte**
7. Menționează felul/ valoarea morfologică a verbului *a avea* din structura: *Când am împlinit patru ani (...)*. Alcătuiește un enunț în care să aibă cealaltă valoare învățată. **2 puncte**
8. Alcătuiește un enunț în care verbul *a veni* să fie folosit la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana I, numărul singular. **2 puncte**
9. Construiește o propoziție interogativă în care să folosești două semne de punctuație diferite. **2 puncte**
10. Rescrie corect enunțul: *Mă v-oi sui pe șaua căluțului și el va porni la trap*. **2 puncte**

Subiectul al II-lea – Lectură, redactare și elemente de interculturalitate (40 de puncte)

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Precizează o trăsătură a căluțului Ralf, din **textul A**. Motivează cu un exemplu din text. **6 puncte**
2. Precizează o trăsătură fizică și una morală a căluțului din **textul B**. **6 puncte**
3. Extrage, din **textele A și B**, câte o idee principală. **6 puncte**
4. Explică semnificația secvenței din **textul A**: *Descoperirea îl convinsese că are de-a face cu un căluț fermecat. De fapt îi întărise această convingere, pentru că, din capul locului, fusese convins că doar un căluț fermecat l-ar fi putut privi ca Ralf, prin geamul unei vitrine. Atras de această privire, își târăse tatăl în magazin să i-l cumpere*. **6 puncte**
5. Explică, în 20-40 de cuvinte, motivul pentru care era faimos calul troian la care se face referire în **textul C**. **8 puncte**
6. Indică o asemănare și o deosebire între **textele A și C**. **8 puncte**

Subiectul al III-lea – Lectură, redactare și elemente de interculturalitate (20 de puncte)

Crezi că prietenia cu un animal ar putea influența vârsta magică a copilăriei?

Scrie o compunere, de 150 – 200 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea întâmplărilor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului;
- corelarea ideilor dintre cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală;
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Subiectul al IV-lea – Lectură, redactare și elemente de interculturalitate (20 de puncte)

Imaginează-ți că Ralf este un căluț adevărat, care îți este prieten. Redactează o narațiune de 150-200 de cuvinte, în care să prezinți o călătorie într-o lume fantastică, alături de acesta.

În redactarea narațiunii, vei avea în vedere următoarele repere:

- viziunea personală asupra temei propuse;
- înlănțuirea logică a ideilor;
- ordonarea detaliilor;
- folosirea unui limbaj artistic și expresiv;
- ortografia și punctuația;
- încadrarea în limita de spațiu indicată.